

Nr 355.

Av herr **Jungnell**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 179, angående krigstidstillägg för år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa.

I Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 179, angående krigstidstillägg för år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa föreslås i § 1, att dylikt krigstidstillägg må tillkomma »sådana änkor och barn efter delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa, som vid ingången av år 1918 ägde åtnjuta pension från nämnda kassa».

Krigstidstillägg enligt detta förslag skulle alltså komma att tilldelas allenast sådana änkor och barn, som äro pensionsberättigade den 1 januari 1918. Om pensionsrätten inträder exempelvis den 1 februari, erhålles icke rätt till krigstidstillägg.

Då den nu rådande dyrtiden gör det synnerligen svårt för till änke- och pupillpension berättigade änkor och barn att på de i regel låga pensionerna nödtorftigt draga sig fram, synes det mig, att en förhöjning i viss utsträckning av utgående pensioner är en av kristiden påkallad och nödvändig åtgärd. Men ur den synpunkten torde icke vara riktigt att från åtnjutande av krigstidstillägg bortskära dem, som bliva pensionsberättigade *under* år 1918. Av dessa, som *under* 1918 kunna komma att erhålla änke- och pupillpension, bör skiljas mellan dem, som erhålla pension efter *under* året avlidna *befattningshavare* och dem, som erhålla pension efter *under* året avlidna *f. d. befattningshavare*. Då dessa sistnämnda väl med anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 178, och den av mig och herr Bärge i Katrineholm i anslutning till denna proposition väckta motionen komma — som jag hoppas — att tillerkännas krigstidstillägg, oavsett huruvida pensionsrätt tillkommit *före* eller *efter* den 1 januari 1918,

torde krav på krigstidstillägg för pensionsberättigade efterlevande till dessa ha mindre skäl för sig. Min framställning avser sålunda endast pensionsberättigade änkor och barn efter sådana delägare i här ifrågasvarande änke- och pupillkassa, vilka avlida som *befattningshavare* under året.

Här ifrågasvarande änkor och barn kunna ej helt jämföras med pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, vilka under år 1918 — sålunda efter 1 januari — bli pensionsberättigade, och för vilka motionsledes i år yrkades krigstidstillägg. Då på särskilda utskottets hemställan denna framställning av riksdagen avslogs, synes mig detta ha skett *dels* på grund av den bestämmelsen, att om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande krigstidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbhuset, genom vilken bestämmelse änka och barn sålunda synas i viss mån kunna komma att åtnjuta del av befattningshavarens krigstidstillägg och *dels* på grund av utgående krigstidshjälp. Annorlunda blir förhållandet för änkor och barn efter delägare i folkskollärarnes änke- och pupillkassa, då nämligen sådana befattningshavare icke åtnjuta krigstidstillägg ej heller krigstidshjälp. Den tillfälliga löneförbättring, som under 1918 utgår, kan icke som dyrtidstillägg betraktas, och i varje fall komma icke änka och barn att åtnjuta del därav.

Det torde sålunda vara uppenbart, att ifrågasvarande änkor och barn, vilkas pensionsrätt kommer att inträda efter 1 januari 1918, komma i relativt ogynnsammare belägenhet än motsvarande änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst ävensom de i Kungl. Maj:ts proposition upptagna. En bestämmelse i utjämnande syfte torde därför böra av riksdagen antagas.

På grund av vad sålunda anförts, får jag hemställa, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 179, måtte besluta,

att änkor och barn efter delägare (befattningshavare) i folkskollärarnas änke- och pupillkassa, vilka *efter ingången av år 1918* komma i åtnjutande av pension från nämnda kassa, erhålla så stor del av i Kungl. Maj:ts proposition föreslaget krigstidstillägg, som motsvarar den tid, under vilken vederbörande under året åtnjuter pension.

Stockholm den 22 mars 1918.

Algot Jungnell.